

[Villemoes.]

som socialdemokratiet har stillet i det andet høje ting, men som partiet ikke agter at stille her, eftersom man regner med, at man ikke kan få flertal derfor, og det mener jeg heller ikke der er mulighed for.

Lige før jeg gik op på talerstolen, fik jeg fortrykket af folketingsforhandlingerne vedrørende denne sags anden behandling i folketinget, så vi har altså ikke fået lejlighed til at sætte os ind i denne debat. Folketingsudvalget blev nedsat den 30. oktober i fjor, betænkningen blev afgivet for to dages siden, og man har antagelig i nat drøftet forslaget i det andet høje ting. Vi har altså kundet, der indtil nu er fremkommet, at holde os til.

Som den højtærede minister for handel, industri og søfart sagde, går forslaget ud på, at loven forlænges for 5½ måned indtil den 15. november i år.

De dele af lov om priser m. v., der har været dikteret af de ekstraordinære forhold gennem snart mange år, ønsker vi fra venstres side snarest muligt at komme bort fra. Vi er tilhængere af system i vort lands erhvervsliv og tilhængere af orden på områder, hvor der kan være grundlag for udskejelser — jeg tænker her på truste, karteller og slige ting. Selvom denne lov har været gældende i en meget lang årrække, har den dog hele vejen igennem været tidsbegrænset, netop fordi et flertal i rigsdagen — det burde efter min mening være alle — har ønsket snarest muligt at komme bort fra denne lovgivning eller dog få den placeret således, at den ikke griber unødigt ind og kontorius kan komme noget i baggrunden. I hvert fald håber jeg, at administrationen af denne lov efterhånden må kunne blive mindre og mindre; og jeg ved, at jeg her er i overensstemmelse med den højtærede handelsminister. Jeg vil mene, at er forholdene nogenlunde normale — jeg ved ikke, om de nogensinde bliver det, men den højtærede minister har jo lige fortalt os, hvad rigtigt er, at der ikke nu er den store varemangel, som vi har haft i en lang årrække; de fleste varer kan fås, der er tilbud på dem, og vor handelsbalance og betalingsbalance overfor udlandet er blevet forbedret — skulle der ikke være noget i vejen for, at vort samfund kan leve på redelig og god måde. Jeg personlig er af den mening, at i det øjeblik, der er varer nok og den falske købekraft ikke eksisterer længere, kan man, bortset fra den parentes jeg satte om truste, karteller og slige ting, afgjort nøjes med en ganske kortfattet lov, der kun indeholder den sætning, som har stået i loven før, og som muligvis står et eller andet sted i

den nugældende prislov: urimelige priser, avancer og forretningsbetingelser er forbudt.

Jeg skal på min gruppes vegne anbefale lovforslaget, således som det foreligger vedtaget af det andet høje ting, til videre fremme og til vedtagelse her i landstinget.

H. K. Sørensen: Jeg skal vedrørende det foreliggende lovforslag, der kun drejer sig om en forlængelse af den gældende prislov indtil 15. november d. å., ikke fremsætte bemærkninger om enkeltheder i prisudviklingen, enkeltheder i indekstallenes bevægelse og partiernes stilling igennem årene til prislovene, idet jeg finder, at man i det andet høje ting under forhandlingerne om denne lov i tilstrækkelig grad har gjort dette. Derimod vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om den anvendelse, som denne lov kan tænkes at få i den korte periode, den nu igen skal løbe, og de erhvervsstillinger, som loven stadig skal være skræmmebillede for. „Skræmmebillede“ er ikke noget ringeagtende udtryk i den forbindelse. Det er naturligt, at der i et samfund findes et sådant varsel om, at udnyttelsen af midlertidige konjunkturer, der fører til ganske urimelige tilstande, lige så lidt kan tolereres i det økonomiske som i det politiske liv. Tiden og administrationen af loven førte jo med sig, at denne prislovgivning fik en enorm betydning og, tror jeg, en meget stor prishemmende virkning under krigen og i efterkrigsårene.

Jeg ved godt, at der her gør sig to stik modsatte opfattelser gældende, idet nogle mener, at prisstigningerne slog igennem altfor hårdt og hurtigt, fordi loven ikke blev administreret skarpt nok, medens andre mener, at erhvervslivet har været ude for en meget uretfærdig behandling just gennem denne lov. Jeg tror, at når tiden er kommet lidt på afstand, og når den er blevet underkastet en historisk, statistisk bedømmelse, vil man komme til den opfattelse, at landet og befolkningen har haft gavn af, at prisloven har jævnet prissvingningerne noget ud under krigen og efterkrigstidens svære år, men jeg synes også, at det er uretfærdigt, at den enkelte virksomhed har kunnet føle de pålæg, den tvang, som loven udøvede. Jeg ved nok, at det kan føles som en svær forurettelse, at man kun langsomt får lov til at følge priskurvens kåde spring op i højden, medens der ikke er nogen hånd til hjælp, når de slugter åbner sig, som man nu engang skal ned i, og jeg kender mange virksomheder, som har følt denne uretfærdighed, og med rette, og i den anledning vil jeg